Nullatenus capitis¹ cura obmittenda² est; levius estb pedes dolere c quam caputd. 799
Conponaturc pax cum populo nefando 2, si fieri potest. Relinquantur aliquantulum minae; ne obduratis fugiant, sed in spe retineanturh, donec salubri consilio ad pacem revocentur. Tenendum est quod habetur, ne propter adquisitionem minoris,
quod maius¹ est, amittaturk. Servetur ovile¹ proprium, ne lupus rapax devastet illud. Ita in alienis sudetur, ut in propriis damnum non patiatur. Olim vestrae sanctissime pietati de exactione decimarum dixi: quia * forte melius estp, vel aliquanto spatio ut remittatur publica necessitas, donec fides cordibus radicitus inolescat³; si tamen illa patria Dei electione digna habetur. Qui foras recesserunt, optimis fuerunt christiani, sicut in plurimis notum est. Et qui remanserunt patria, in faecibus malitiae permanserunt. Nam Babylon propter peccata populi daemoniorum deputata Apoc. 18, 2. est habitatio, ut in prophetis legitur.

Nihil horum* tuam latere poterit sapientiam: utpote in sanctis scripturis vel saecularibus historiis te adprime eruditum esse novimus. Ex his omnibus plena tibi scientia data est a Deo, ut per te sancta Dei ecclesia in populo christiano regatur, exaltetur, et conservetur. Quanta tuae optimae devotioni merces exhibeatur a Deo, quis dicere poterit? Quia nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor 1. Cor. 2, 9. hominis ascendit quae praeparavit Deus diligentibus se.

Mitis ab aetherio clementer Christus Olimpoⁿ Te regat, exaltet, defendat^o, ornet et amet^{p 6}.

Mens mea congaudet, bonitas iam vestra fidelis
Optime quod regem q suscipit ipsa senem.
Haec, precor, aspiciat clementi lumine nostras
Litterulas, scripsit quas pietatis amor.

Sidera sanctat poli, viridis et gramina terrae,
Omnia conclament: 'David ubique vale' 7.

Terra, polus, pelagus , homines, volucresque, feraeque
Concordi clament voce ; 'Valeto pater' a.

EPISTOLAE IV.

20

25

a) omittenda L, A 1*. b) om. K1, L, in marg. add. K2. c) dolore T, P, L; delere corr. in d) capud K 2; potest add. K 1. e) comparantur P. 30 dolore *K* 1. f) nefanda L; nafando K2. h) retinaeantur K2; reteneantur L. i) mons L. k) ammittatur T. I) olivae L. · g) obturati K2. o*) qui K 2. o) ne P. P) om. K 1, L. m) om. K2. n) studetur L. 4) remittamur P. t) optinsuerunt K2. u) christianis T, L; a christianis P. 8) in add. K2. r) non add. A 1*. v) in add. A 1*. w) demonum P, K, L, A 1*. x) orum T. y) ut potens P; ut pute K2. b) ad me P; ad primum K1; aprimae L. a) storiis K2. 35 z) saeculariis L. c) plenatur P pro e) tua T, P, L, K2. d) sententia K 1, A 1*. f) mercis L. plena tibi. g) exibeatur T. i) edicere P, K, A 1*; diceri L. 1) nec — audivit om. L. k) occulus P. h) om. L. m) aures T. n) Olimpho T, P, L, K2. o) defendet K2; del. K1, om. A1*. p) ornet amet foveat K 1 (et del.), A 1*. q) an Flaccum? J. r) suscitat P. 8) quas scripsit J. pro quae codd. t) sancti K2. u) om. T; w) concorditor L. z) valete L. 40 vel K, L, A 1*. v) pylagis L. \mathbf{x}) aclament K2. y) voci T. a) Conclament pariter David ubique vale P (pro Concordi — Pater).

¹⁾ ecclesiae Romanae.
2) Saxonum; cf. p. 293 infra: a populo nefando Saxonum. Certum est autem ex annalibus Einharto attributis (SS. I, 187) Carolum, de accessu Leonis III papae certiorem factum, iter tamen suum, quod in Saxoniam facere constituerat, non omisisse. J.
3) Cf. ep. 110 supra p. 158.
4) Saxonia.
5) Cf. supra p. 258, infra ep. 229.
6) Eosdem versus vid. Poet. Carol. I, 268, ubi additur: Iam valeas, vigeas Christo donante per aevum.
7) Cf. Versus ad Carol. imper. v. 6 (Poet. Carol. I, 257): Clamantes: David semper ubique vale.
8) Ibid. v. 7: Terra, polus, pelagus resonent hoc voce sonora.